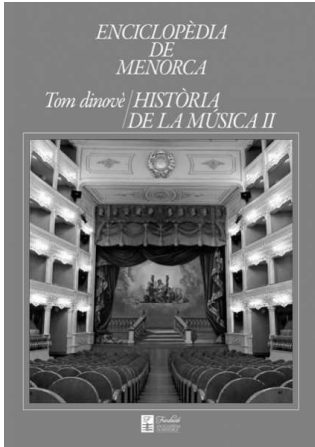

Pere Gomila

L'Enciclopèdia, un gran projecte que continua

La mort de Josep M Vidal, fundador i director de l'Enciclopèdia de Menorca, en un principi havia sembrat dubtes sobre la continuació de la magna obra. Tanmateix, la consolidació de la Fundació que du el mateix nom ha de garantir no només l'edició dels volums que ja estaven programats, sinó també un calendari de sortida de tots els toms que han de completar aquest projecte admirable i únic

per les seves característiques, entre les quals el coneixement científic, cultural i social generat en un territori reduït com és Menorca i l'altruisme absolut dels autors que hi han col·laborat.

El passat mes d'abril Miquel Àngel Casanovas, president de la Fundació, presentava a Alaior el primer volum editat en la nova etapa. Es tracta del tom dinovè, *Història de la Música II* de Gabriel Julià Seguí que completa la primera part publicada el 2012.

Si bé l'autor havia pensat l'obra com un sol volum, la quantitat d'informació recollida va aconsellar dividir la publicació en dues parts i establir una classificació que fos coherent amb aquest format. Així, la primera part recollia totes les manifestacions en què la veu humana és protagonista, tant en l'àmbit interpretatiu de tots els estils musicals, com en l'àmbit de l'ensenyament, la riquesa de la música religiosa i teatral, amb tanta tradició a Menorca.

En aquest segon volum es traça una història de la música instrumental des del segle XIX als nostres dies, amb les diferents orquestres i formacions de cambra que hi ha hagut, així com les bandes de música, els festivals de la cançó o fins i tot l'aportació menorquina a la construcció d'instruments musicals. El llibre es completa amb l'empremta dels músics menorquins fora de l'illa, des de les dues Amèriques a Europa, Filipines i Cuba, en l'àmbit internacional, i, amb l'acunes, a Catalunya, Mallorca i la resta de l'Estat espanyol. Finalment hi trobarem un capítol dedicat al tractament de la música per part de la premsa menorquina, una ullada a la música popular i dos capítols dedicats a l'ensenyament musical a Menorca des de principis del segle XX.

Com és habitual, el volum s'edita amb profuses il·lustracions a tot color, requadres amb informació específica i uns índex completíssims. L'obra de l'Enciclopèdia és una aportació extraordinària al coneixement de l'illa que molts llocs més grans i amb més recursos ja voldrien tenir.

Miquel À. Limón publica una obra sobre l'Arxiduc

L'Institut Menorquí d'Estudis ha publicat, a la renovada col·lecció Cava de Palla, el volum *L'Arxiduc Lluís Salvador, columna vertebral d'un enciclopedisme menorquí*, obra del doctor en Ciències de la Informació i col·laborador d'aquesta revista Miquel Àngel Limón.

Fruit de la impagable tasca d'investigació i recerca sobre múltiples qüestions relacionades amb Menorca que de manera incansable du a terme Limón, aquesta obra és la culminació de diversos treballs de l'autor sobre la figura de l'Arxiduc iniciats el 1994, entre els qual destaca la compilació dels viatges a Menorca per a l'edició catalana del *Die Balearen* del 2000.

El llibre és una acurada crònica dels viatges científics que l'Arxiduc realitzà a Menorca durant els anys 1867, 1877 i 1887 per a la redacció de la seva magna obra, però és molt més que açò perquè inclou una completíssima anàlisi del panorama cultural de la Menorca del vuit-cents, de les figures intel·lectuals que es trobà Lluís Salvador quan vingué a l'illa i de les relacions, algunes molt intenses, que hi establí.

L'obra s'estructura en 10 capítols, escrits en la prosa elegant i acuradíssima de l'autor, que permeten conèixer el moment cultural i científic d'aquella Menorca de finals del s.XIX, la xarxa de col·laboradors que hi tingué l'Arxiduc i com aquest actuà d'autèntic dinamitzador i estructurador de l'enciclopedisme menorquí de manera que en constituí, amb

paraules de Limón, la seva columna vertebral.

La introducció a l'estudi d'aquest panorama i de l'activitat viatgera de l'Arxiduc, ve precedida pel marc temporal d'una centúria en què s'hi van desplegar contínues expedicions marítimes i terrestres de cara a l'estudi i exploració d'aquells indrets més desconeguts per als països europeus. En aquest context, veurem la fascinació de l'Arxiduc per les Balears, al costat de l'interès que despertà l'arxipèlag entre altres destacats viatgers, dels quals el llibre ofereix una nota biogràfica, que corroboren com diu Limón: "La importància excepcional que conegué el segle XIX menorquí, com a lloc d'atracció per als estudis universitaris i científics en les més diverses especialitats".

Els capítols centrals se centren en els viatges de recerca que realitzà l'Arxiduc a Menorca i en l'impacte que aquests tingueren sobre la vida cultural de l'illa. L'excel·lent estudi de Miquel À. Limón es tanca amb les referències a la recuperació, fa uns anys, de la figura de l'Arxiduc després d'un llarg silenci.

